

Oponentský posudek bakalářské práce

Název bakalářské práce: *Analýza vývojových typů desetiletých dívek „smetánka vs. normální holky“*

Autorka bakalářské práce: *Martina Chamlarová*

Vedoucí práce: Mgr. David Doubek, Ph.D.

Oponentka práce: Mgr. Markéta Levínská, Ph. D.

Bakalářská práce navazuje na longitudinální výzkum Pražské skupiny školní etnografie, jejím cílem je srovnání a hloubková analýza tří gradientů, jmenovitě Módy – starosti o zevnějšek, Vztahů mezi vrstevníky a Zábavy a volného času.

V teoretické části práce se studentka kriticky zaměřuje na členění „školního dětství“ vývojovými psychology. Tato část je zpracována přehledně a se sympatickým nadhledem (zvláště pro etnografa). Výstižně charakterizovala slabiny členění období školní docházky a správně podotýká, že ačkoli je vývojové období, kterému se věnuje, odborníky vnímáno především jako bezproblémové, klidové, šťastné, tak to neznamená, že vývojové procesy v něm zcela stagnovaly a lze ho pojímat jako „bezčasí“. Dále se v teoretické části věnuje problematice malých sociálních skupin a jejich významu v období prepubescence a pubescence, izosexuálním skupinám a gradientům: Móda, Vytváření skupin mezi vrstevníky, Zábava a volný čas.

Podotýkám, že studentka se rozhodla pracovat s Doubkovým členěním skupiny na „Smetánku“ a na „Normální holky“, s tím, že „Intelektuálky“ jsou podskupina „Normálních holek“. To samozřejmě lze, sám o sobě to není problém, ale je potřeba si stále uvědomovat, proč je rozdělení takové a ne jiné a po přečtení praktické části se zdá, že se studentka nechtěně do svého členění skupiny trochu zamotala. Různé názvy pojmenovávají shodné jednotky – skupiny dívek, ale jde o to v jakém kontextu se tyto entity nacházejí. Princip, který vedl rozdělení dívek v gradientu Móda nebyla pouze společenská úspěšnost, zařazení a zájem o módu, ale především vztah forem oděvu; tedy formy, její anti-formy a ne-formy či-li absence formy.

Vzhledem k tomu, že studentka nepracovala s touto představou, tak ji překvapovalo, že „Hiphoperky“ jsou „Smetánce“ blízké. „Hiphoperky“ stejně jako „Smetánka“ mají o módu zájem. Rozdíl je v tom, jak pracují se svým tělesnem a jak ho vyjadřují. A jak konceptuálně se svým tělem pracují, jednoduše řečeno, za koho se mají a jak to vyjadřují. „Naivní dětství“ z hlediska gradientu módy jsou dívky, které nedozrály pro vytváření vlastní formy a tudíž vůbec nemohou být z tohoto hlediska mezi „Normálními holkami“. (Přestože z hlediska společenského sem samozřejmě patří.) „Intelektuálky“ jsou na hraně, přestože „Intelektuálky“, jak jsou reprezentované studentkou, jsou spíše intelektuálkami „chlapeckého“ stříhu, jde jim o praktičnost oděvu, o skrývání „hanby těla“. Zdá se mi, že toto neporozumění kritérií pro členění dívek ve vztahu k módě vzniklo, protože to v textu PSŠE není explicitně řečeno. Tuto sumarizaci jsem popsala v jiném článku, když jsem psala o druhém stupni včetně. Ukazuje se, že gradienty je nutné vidět vcelku, že nestačí pouze pohled na první stupeň ZŠ, ale je vhodné se podívat i na druhý stupeň ZŠ. Není pochybení studentky, že nesehnala literaturu, která neexistuje, ale stačilo požádat o konzultaci či se zeptat na názor autorky.

Co je zajímavé na sondě, která byla u desetiletých žákyň provedena? Co ukazuje pokus sjednotit pojmenování skupin pro módu a pro společenský život? Různorodost žákyň ve „vývojové zralosti“, pokud se domníváme, že zdokonalování práce s formou a starost o její udržení ukazuje na blížící se pubertu. A v tomto momentu měla studentka protknout

vědomosti získané z odborné literatury pojednávající o vývojové psychologii se získá výzkumu.

Také bych se chtěla ohradit, že sebe-exprese není pouze estetická stránka, ale především stránka významová. Estetická forma je v módě „řeči“. Opět si nejsem jistá, zda tyto informace se studentka mohla dozvědět ve „Vývoji dítěte od první do páté třídy“.

Praktická část práce tedy prezentuje kvalitativní výzkum, který proběhl pravděpodobně v pořádku, ale analýza dat je ve svém provedení slabší a to ukazují jasně tabulky, v nichž jsou tak různorodá kritéria, která mají určit skupinu, že v podstatě nejsou kritérii. Dále tabulka má nejen sloupce, ale i řádky, u kterých by mělo být jasné, co obsahují. Zdá se, že praktické části nebylo věnováno dostatečné množství času a proto výsledky nejsou dostatečně „zakotveny“.

Na stránce 37 je uveden přehled Gradientů, ale skupiny dívek nejsou drženy, jak si studentka předsevzala tj. dvě skupiny hlavní a tři podskupiny, vše je bez rozlišení popsáno za sebou, na stejné hierarchické úrovni. Dále nechápu, proč, když se studentka v celé práci nezmiňovala o herních aktivitách, se jí najednou ke konci práce zjevily jako určitý doplněk.

Formální stránka práce: rozsah práce je dostatečný, stylisticky zdařilá, neobsahuje hrubé chyby; grafická stránka práce by mohla být pečlivější, často nejsou odsazovány odstavce (s. 19, 20), některé nadpisy nejsou odsazeny. Tabulky by měly být pojmenovány a očíslovány. Použitá literatura dostačující.

Bakalářská práce naznačuje, že autorka má potenciál vypracovat práci na vyšší úrovni, práce neobsahuje zásadní nesrovnalosti, proto navrhuji hodnocení velmi dobře.

Hradec Králové 27.5.2010

Mgr. Markéta Levínská, Ph.D.